

# DZIENNIK WILEŃSKI



REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2-4 pp. Administracja otwarta od g. 9-5, w niedziele i święta od 12-1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odroczaniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 6 zł.  
CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 25 gr., w taktówce 40 gr., za tekstem 30 gr. W numerach świętecznych, oraz z prowincji o 35%, zagranicą o 50%, drożej. Za dostarczenie numeru dewodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje, wyczerpie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabele, oraz fantazyjne o 25%, drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 89.187.

Za spokój duszy

†  
s. p.

**Czesława NIEKRASZEWICZA**

kapitana 1-go pułku lotniczego W. P. poległego w Warszawie podczas zajęć majowych w 1926 r.

Dnia 12 b. m. o godzinie 9-ej rano odebrał się w Kościele Sw. Jana nabożeństwo żałobne

O czym zawiadamiają

Siostry

**Wiosenne i Letnie Materiały na Damskie Suknie**

882-1 O

DUŻY WYBÓR

w firmie: **Antoni GŁOWIŃSKI, Wileńska 27.**

OTRZYMANO ZOSTAŁ

**Duży wybór wiosennych materiałów włókienniczych** na damskie letnie suknie, oraz materiały bielizniane, pościelowe i t. p.

881-1 O

w firmie **O. KAUCZ, Zamkowa 8.**

**„MŁODZIEŻ—WSZECHPOLSKA”. Związek Akademicki.**

Dnia 12 maja o godz. 7 wieczorem w lokalu „Ogniska Akademickiego” (Wielka 24).

Odebrał się zebranie dyskusyjne

Koła Wil Zw. Ak. „Młodzież Wszechpolska”, na którym pan poseł prof. **Dr. WACŁAW KOMARNICKI** wygłosi odczyt p. t.

**„SYTUACJA WĘWĘTRZNA PAŃSTWA”.**

Goście i sympatycy mile widziani. — Wstęp wolny.

**„ŹRÓDŁO PRACY” UL. TROCKA 19.**

Zawiadamia Sz. Klientelę, że Pracownia w nowym lokalu Trocka Nr. 19, funkcjonuje pod kierownictwem wykwalifikowanej w najlepszych firmach Polskich Mistrzyni Cechowej, która 12 lat w Paryżu samodzielnie pracownie prowadziła. — Wykonywa najwykowniejsze tualety wieczorowe, wizytowe, oraz kostiumy płaszcze letnie i zimowe, futra i wszystko w zakresie krawieczyzny wchodzące.

Wykonanie prędkie i dokładne — ceny umiarkowane. Wieczorowe Kursy Kroju dla dorosłych oraz naukę teoretyczno-praktyczną w dziale kr. wieckim, bieliznianym, modniarstwa i poręczownictwa.

Na życzenie kończącym patentu cehowe.

15

**W sobotę dnia 12 maja** grono młodych członków—amatorów Koła Zw. Lud. Nar. dzielnicy N.-Świat odegra w sali przy ul. Dominikańskiej 4, dwie jednoaktówki:

**„Zaręczyny pod kulami”**  
**i „Przeszkoda w małżeństwie”.**

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety od 50 gr. do 2 zł. nabyć można zawczasu w Sekretarjacie Z. L. N. Dominikańska 4, oraz w dniu przedstawienia przy wejściu.

**Dziwne metody rządu sanacyjnego.**

(Telefonem od własnego korespondenta).

**WARSZAWA.** W dniu wczorajszym, w czasie posiedzenia komisji konstytucyjnej i prawniczej, podczas dyskusji poseł Woźnicki z Wyzwolenia stwierdził, że Rząd sanacyjny, gdy chciał mieć większość w czasie omawiania ustawy o zmianie konstytucji dawał różnym partiom i różnym ugrupowaniom najrozmaitsze obietnice. Na przykład Wyzwoleniu przyrzekał szybsze przeprowadzenie reformy rolnej.

**Wydanie posła Sochackiego.**

(Telefonem od własnego korespondenta).

**WARSZAWA.** W dniu wczorajszym na posiedzeniu komisji regulaminowej rozpatrywano sprawę wydania władzom prokuratorskim posła komunistycznego Sochackiego. Poseł Dzieluszycki uzasadnił konieczność wydania posła Sochackiego. Podczas głosowania 7 głosami przeciw 5 postanowiono wydać posła Sochackiego.

**Świątokradztwo.**

(Telefonem od własnego korespondenta).

**WARSZAWA.** W dniu wczorajszym nadeszła do Warszawy wiadomość o świątokradztwie, którego się dopuścili nieznanymi sprawcy w kościele oo. Selezjanów.

**P. Belcikowskiej grożą śmiercią.**

(Telefonem od własnego korespondenta).

**WARSZAWA.** „Więzień Warszawski” donosi, że w ciągu dnia wczorajszego autorka rewelacyjnych wiadomości o współpracy posła z P. P. S. Malinowskiego z defensywą — p. Alicja Belcikowska otrzymała telefonicznie cały szereg pogroźek, między innymi groźno jej nawet zamachem na życie.

**Obrazy komisji polsko-litewskiej w Kownie.**

**KOWNO, 10.V. (Pat.)** W ciągu dnia dzisiejszego obradowała komisja rozrachunkowa. Następnie posiedzenie tej komisji odbędzie się dziś w piątek. Ze strony litewskiej detąd nie udzielono odpowiedzi na polski projekt paktu o nieagresji.

**Afgańska para królewska w Rosji.**

**MOSKWA, 10.V. (Pat.)** We środę wieczór król i królowa Afganistanu wraz z członkami rodziny królewskiej i świtą odjechali do Leningradu. Parze królewskiej towarzyszył poseł Karachan. Na dworcu żegnał króla i królową Kalinin, Ciczerin, Mikojań, członkowie rewolucyjnej rady wojennej oraz kolonia afgańska w Moskwie. Przed odjazdem król zwiedził akademię wojskową i był obecny na manewrach i rewji wojskowej w okolicach Moskwy. W tym samym pociągu co para królewska odjechał do Leningradu Woroszyłow.

## Wymiana listów pomiędzy ks. Karolem a rumuńskim ministrem spraw wewnętrznych.

**LONDYN, 10.V. (Pat.)** Sekretarz stanu spraw wewnętrznych otrzymał dziś obszernie pismo od ks. Karola rumuńskiego, na które bezwzględnie odpowiedział. Treść wymienionej w ten sposób korespondencji trzymana będzie w ścisłej tajemnicy aż do chwili, gdy

ks. Karol potwierdzi odbiór listu ministra. W kołach rządowych sądzą jednak, że wymiana tej korespondencji nie wpłynie na zmianę stanowiska rządu w kierunku dalszego pobytu księcia w granicach Anglii.

## Anglja a ks. Karol rumuński.

**LONDYN, 10. V. (Pat.)** Reuter dowiaduje się, że minister spraw wewnętrznych otrzymał od ks. Karola pismo, w którym ten wyjaśnia swe postępowanie od czasu przybycia do Anglii. Oczekują, że na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmin złożone zostanie oświadcze-

nie w tej sprawie. **LONDYN, 10.V. (Pat.)** Ks. Karol rumuński został powiadomiony oficjalnie, że o ile nie opuści w najbliższym czasie Anglii, to zostanie wydany rozkaz przymusowego wydalenia go z granic państwa.

## Niemcy a Sowiety.

**BERLIN, 10.V. (Pat.)** „Deutsche Allgemeine Zeitung” w depeszy, omawiającej sytuację rządu sowieckiego w polityce zagranicznej, oświadcza, że wobec zupełnego izolowania związku sowie-

tów na terenie polityki zagranicznej, przychylnie stanowisko Niemiec wobec sowieckich stanowi obecnie najsilniejszą pozycję aktywną rządu sowieckiego.

## Pieniądze sowieckie na wybory w Niemczech.

**BERLIN, 10.V. (Pat.)** Hugenbergowski Der Tag omawia dziś sensacyjnie rewelacje o finansowaniu niemieckiej partii komunistycznej przy wyborach przez międzynarodówkę komunistyczną. Między innymi dziennik oświadcza, że Komintern polecił pismem z dn. 29 kwietnia r. b. podpisanem przez Manuilskiego skierowanemu do centrali komunistycznej partii francuskiej, by pozostała suma przeznaczona na wybory francuskie w wysokości 900 000 franków, partja komunistyczna francuska bezwzględnie przekazała centralnemu komite-

tomu komunistycznej partji niemieckiej na ręce przedstawiciela tego komitetu w Nadrenji. Suma ta ma być przeznaczona specjalnie na walkę przeciwko opozycji komunistycznej, działającej na zachodnich terenach Niemiec. Na tychże terenach ma pracować obecnie Tomasz Dąbal, jako przedstawiciel Kominternu i Krestinternu, którego zadaniem ma być zorganizowanie po stronie komunistycznej robotników Polaków w Nadrenji i Westfalji. Po za tą sumą 900.000 fr. komunistyczna partja Niemiec miała otrzymać z Moskwy z Kominternu ze specjalnego funduszu 4.000.000 marek do dyspozycji.

## 50-lecie urodzin Stresemanna.

**BERLIN, 10.V. (Pat.)** Cała prasa dzisiejsza poświęca obszernie artykuły omówieniu dotychczasowej działalności politycznej ministra spraw zagranicznych Rzeszy dra Stresemanna, który w dniu dzisiejszym obchodzi 50-lecie swych urodzin. Dzienniki demokratyczne i lewicowe podnoszą

zasługi min. Stresemanna, zwłaszcza na polu niemieckiej polityki zagranicznej. Dzienniki prawicowe atakują jego politykę, zarzucając mu, że dzięki niemu Niemcy podpisały traktaty, oznaczające wyrzeczenie się najważniejszych interesów Rzeszy, w zamian za nic nieznaczące ustępstwa.

## Konferencja ambasadora japońskiego z Kellogiem

**WASZYNGTON, 10.V. (Pat.)** Ambasador japoński Matsudaira odbył naradę z sekretarzem stanu Kellogiem. Urzędnicy departamentu stanu nie chcieli udzielić

wyjaśnień co do treści i przebiegu narady, zaznaczyli jedynie, iż ambasador japoński udzielił sekretarzowi ostatnich informacji, dotyczących sytuacji w Chinach.

## Czang-Tso-Lin wzywa do zaniechania walk.

**PARYŻ, 10.V. (Pat.)** „Agencja Havasa” podaje, że Czang Tso Lin rozesłał już do stron walczących

wzwanie do zaniechania dalszych walk.

## Straty brygady japońskiej w Tsi-Nan-Fu.

**TOKIO, 10. V. (Pat.)** Według depeszy otrzymanej z Tsi-Nan-Fu, brygada japońska znajdująca się pod dowództwem gen. Tojama straciła w walce koło Tsi-Nan-Fu z silną armją nacjonalistyczną 4 ch zabitych i 20 tu rannych. Armja nacjonalistów, która dowodził gen. Szent-lao-Yan poniosła znaczne straty. Walka trwa w dalszym ciągu.

**LONDYN, 10.V. (Pat.)** Agencja Reutersa donosi z Tsing-Tao, że japończycy zawładnęli kompletnie tym miastem rozbrojony przed dniem 6 000 wojsk południowych. Po rozbrojeniu chińczyków japończycy rozpoczęli bombardowanie dzielnicy chińskiej z dział 3-calowych, moździerzy, oraz karabinów maszynowych.

## Program prac sesji wrześniowej Zgromadzenia Ligi Narodów.

**GENEWA, 10.V. (Pat.)** Przedstawiciel Kolumbji, p. Urrutia, kolejny przewodniczący Rady Ligi Narodów zwołał, zgodnie z regulaminem IX te Zgromadzenie Ligi na dzień 3-go września 1928 r. Porządek dzienny przewiduje przede wszystkim ukonstytuowanie się Zgromadzenia. Najpierw Zgromadzenie przystąpi do zbadania działalności Rady na czas od ostatniej sesji Zgromadzenia, jak również wykonania decyzji po-

przedniego Zgromadzenia. Nie ulega wątpliwości, że w trakcie ogólnej dyskusji będą poruszone również główne sprawy polityczne, rozważane w tym roku przez Radę, jak np. zatarg węgiersko-rumuński, lub stosunki polsko litewskie. Zgodnie z przyjętym regulaminem, Zgromadzenie dokona wyboru 3 ch nowych członków Rady na miejsce ustępujących Kolumbji, Chin i Holandji.

## Kłęski żywiołowe.

**ATENY, 10.V. (Pat.)** W dniu wczorajszym odczuło nowe wstrząsy podziemne w Koryncie, Sparcie, Kiparisie. W okręgu Demirita wody zalały 5.000 morgów ziemi.

Uszkodzeniu uległy przewody elektryczne. Jedna osoba poniosła śmierć a kilkanaście odniosło ciężkie rany.

**RAGUZA, 10.V. (Pat.)** Gwałtowny cyklon zburzył budujący się gmach szkolny, 3 osoby zostały rannymi, poniosły śmierć.

**SALONIKI, 10.V. (Pat.)** Rzeźka Struma wystąpiła z brzegów zalewając obszar wynoszący 40.000 ha, na którym znajdowały się plantacje tytoniu i bawełny. Straty wynoszą pół miliona drachm. Ludność tych obszarów cierpi z powodu braku żywności.

## PRACE SEJMOWEJ KOMISJI BUDŻETOWEJ.

Spór o zakres kompetencji komisji.—Dyskusja nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych. — Mowa ministra Składkowskiego.

**WARSZAWA, 10.V. (Pat.)** Zającąc czwartkowe posiedzenie sejmowej komisji budżetowej przewodniczący jej poseł Byrka w porozumieniu z marszałkiem Sejmu, oświadczył co następuje: „W myśl art. 76 regulaminu sejmowego mam obowiązek zważania nad tem, ażeby załatwienie budżetu nie zalegało w komisji. Nie mając żadnej tendencji politycznej w prowadzeniu obrad komisji budżetowej proszę p. p. posłów o zajmowanie się ściśle budżetem M-stwa Spraw Wewnętrznych i o zaniechanie obszernej dyskusji na temat ostatnich wyborów. Albowiem, stawiając tę prośbę, kierowałem się przede wszystkim tym względem, że w komisji administracyjnej są 4 wnioski odnoszące się do wyborów, a między nimi wniosek nagły związku parlamentarnego PPS, o powołanie nadzwyczajnej komisji śledczej do zbadania nadużyć wyborczych. Nadmieniam, że nagłość tego ostatniego wniosku została przez Sejm jednogłośnie przyjęta, zatem nie należy przypuszczać, ażeby załatwienie tego wniosku doznać mogło opóźnienia. Z tych też względów muszę przestrzec, ażeby w czasie debaty budżetowej nie wyłączało się tematem budżetowym. Nie widzę w tem żadnego uszczerbienia praw i zupełnej swobody wypowiedzenia się pp. posłów, gdyż gdyby inaczej być miało, to wtenczas mielibyśmy raczej do czynienia z uszczerbieniem praw członków innych komisji sejmowych, którzy nie są członkami komisji budżetowej. A dalej w takim razie nie byłoby potrzeby istnienia kilku komisji sejmowych, bo byłyby to rzeczy załatwiane i omawiane na komisji budżetowej. Nie widzę dalej w tej metodzie uszczerbienia praw członków komisji budżetowej — są już precedensy przy załatwianiu innych budżetów, gdzie dyskusja jak np. przy budżecie Min. Spraw Zagran. i innych budżetów odnosiła się wyłącznie do kwestji budżetowej”.

czas żadnemu rządowi funduszu takiego nie przyznawał i nie przyzna, jak tylko rządowi własnemu. Sprawę administracji państwowej i wyborów poruszył także następny mówca poseł Dąbski (Str. Chł.), który postawił wniosek o zmniejszenie dochodów z kar administracyjnych. Poseł Grunbaum porusza sprawę nadużyć wyborczych, oraz sprawę obywatelstwa. Po przemówieniu posła Krajczyńskiego (Kl. Niem.), przewodniczący zarządził przerwę w obradach komisji do godz. 4-tej min. 40 po pol.

**WARSZAWA, 10.V. (Pat.)** Na posiedzeniu popołudniowym sejmowej komisji budżetowej w dalszej dyskusji nad budżetem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych poseł Lew Baczyński (Ukr. Socj.) i poseł Celewicz (Kl. Ukt. Biel.) oświadczyli w imieniu swych klubów, że głosować będą przeciw budżetowi. Poseł Czetwertyński (Kl. Nar.) zakłada protest przeciwko wnieśnieniu się władz administracyjnych do prac wyborczych, co — jego zdaniem — jest złamaniem Konstytucji i zasady, że administracja powinna służyć całemu Państwu. Mówca uważa, iż budżet M-stwa Spraw Wewn. jest tak samo rozbudowany jak inne budżety i dlatego też stroniłwo jego postawił wniosek o zmniejszenie tego budżetu o 10,6 milj. zł. Przeciwny on jest zwłaszcza podwyższeniu budżetu dyspozycyjnego. Mówca wypowiedział się przeciw oszczędnościom na KOP. i policję.

Przemawiał wreszcie poseł Bażyński (Wyzw.), który między innymi oświadczył, iż ukazał się komunikat podpisany przez grupę posłów i senatorów kawalerów orderu „Wirtuti Militari” domagający się odebrania postawki Bażyńskiemu krzyża „Wirtuti Militari” z powodu jego przemówienia w wczorajszym posiedzeniu, w którym atakował nie rząd lecz Państwo i poruszył sprawę polityki zagranicznej w sposób nie liczący z godnością kawalera tego orderu. Mówca nie mogąc pogodzić się z tą metodą walki politycznej, uważa za właściwe krzyż ten złożyć.

Na to przewodniczący poseł Byrka oświadcza, że poseł Prager jest bez tego pierwszy zapisany do głosu, wobec czego wniosek posła Diamenty chybła celu.

Poseł Rataj stwierdza, że w oświadczeniu przewodniczącego jest wiele rzeczy zupełnie słusznych i dążenie do tego, ażeby budżet był w terminie załatwiony jest wspólne wszystkim. Dlatego środki, które w konsekwencji dają do tego celu, muszą być stosowane. W obradach komisji budżetowej przeważać musi punkt widzenia budżetowy, ażeby komisja nie zamieniła się we wiec polityczny. Pod tym względem wszelkie uwagi i każdy apel przewodniczącego, był przyjmowany ze zrozumieniem. Mówca zauważa jednak, że byłoby dla komisji niemożliwe, gdyby zasadę taką stosować miano w sposób schematyczny i formalistyczny, uniemożliwiający członkom komisji dotknięcia jakiegos tematu, bo wówczas komisja budżetowa zamieniłaby się w komisję ściśle rachunkową.

Poseł Rybarski (ZLN) nie godzi się z poglądami Rataja, jakoby kontrola polityczna nie należała do komisji budżetowej. Zabiera ponownie głos przewodniczący poseł Byrka i z zadowoleniem przysłuchając się do wywodów posła Rataja. Uznaje, że dyskusja nie może mieć charakteru tylko buchalteryjnego. Obrady jednak nad budżetem ministerstwa oświatywały pewne doświadczenie, gdyż komisja budżetowa zamieniła się wówczas w oświatową, a budżet stał się tylko pretekstem do politycznej debaty nad wyznaczeniem i oświatą.

Panowie postanowiliście zbać sprawę nadużyć wyborczych. Gotów Wam jestem w tem dopomóc. Bowiem nie znam nadużyć dokonywanych na swoje zlecenie czy z moją wiedzą, natomiast będę miał możność przedstawić Panom dłuższe opracowanie na dokumentach oparte o Waszym stosunku do szefa rządu w okresie wyborczym. Dowiódę Panom, że ten stosunek był zasadniczym hasłem wyborczym, dokoła którego toczyła się walka i zapytam potem, czy nie sądzą Panowie, że taktyka wyborcza wielu spośród Was dziś tak opozycyjnie nastrojonych jest wielkim nadużyciem wyborczym, bo jest świadomym przeinaczeniem woli wyborców.

Po tych wyjaśnieniach przystąpiono do właściwej dyskusji, w której pierwszy zabrał głos poseł Prager (P. P. S.), kontynuując wczorajsze swoje wywody na temat wyborów, funkcjonowania policji, administracji ogólnej i samorządów. W zakończeniu mówca wniósł o skreślenie funduszu dyspozycyjnego, gdyż PPS dotych-

czas żadnemu rządowi funduszu takiego nie przyznawał i nie przyzna, jak tylko rządowi własnemu. Sprawę administracji państwowej i wyborów poruszył także następny mówca poseł Dąbski (Str. Chł.), który postawił wniosek o zmniejszenie dochodów z kar administracyjnych. Poseł Grunbaum porusza sprawę nadużyć wyborczych, oraz sprawę obywatelstwa. Po przemówieniu posła Krajczyńskiego (Kl. Niem.), przewodniczący zarządził przerwę w obradach komisji do godz. 4-tej min. 40 po pol.

Przemawiał wreszcie poseł Bażyński (Wyzw.), który między innymi oświadczył, iż ukazał się komunikat podpisany przez grupę posłów i senatorów kawalerów orderu „Wirtuti Militari” domagający się odebrania postawki Bażyńskiemu krzyża „Wirtuti Militari” z powodu jego przemówienia w wczorajszym posiedzeniu, w którym atakował nie rząd lecz Państwo i poruszył sprawę polityki zagranicznej w sposób nie liczący z godnością kawalera tego orderu. Mówca nie mogąc pogodzić się z tą metodą walki politycznej, uważa za właściwe krzyż ten złożyć.

Przemawiał wreszcie poseł Bażyński (Wyzw.), który między innymi oświadczył, iż ukazał się komunikat podpisany przez grupę posłów i senatorów kawalerów orderu „Wirtuti Militari” domagający się odebrania postawki Bażyńskiemu krzyża „Wirtuti Militari” z powodu jego przemówienia w wczorajszym posiedzeniu, w którym atakował nie rząd lecz Państwo i poruszył sprawę polityki zagranicznej w sposób nie liczący z godnością kawalera tego orderu. Mówca nie mogąc pogodzić się z tą metodą walki politycznej, uważa za właściwe krzyż ten złożyć.

Następnie posiedzenie komisji odbędzie się jutro w piątek o godz. 10-tej min. 30 rano.

### O szkołę bezwyznaniową.

Kilkakrotnie już ostatnimi czasami sygnalizowaliśmy i przestrzegliśmy, iż elementy tak zw. „postępowe”, masonskie gotują się do stanowczego ataku przeciwko Kościołowi katolickiemu. Dyskusja, która świeżo odbyła się w komisji budżetowej nad budżetem min. Wyznań Religijnych i Oświaty potwierdziła w zupełności nasze przewidywania. Przypomnijmy czytelnikom naszym treść telefonicznej wiadomości naszej z n-ru wtorkowego p. t. „Otwarta walka lewicy przeciwko Kościołowi”, mowę Czapińskiego żądającego w celach demonstracji skreślenia 10 zł. z funduszu przeznaczanego na wyznanie, oraz niesłychaną mowę przedstawiciela „Wyzwolenia” prof. Kalinowskiego, który z całą zwręliwością żądał skreślenia całego wszelkich wydatków na wyznania.

Ponieważ zaprowadzenie u nas z dnia na dzień stosunków meksykańskich czy sowieckich spotkało by się bądź co bądź ze zbyt silnym oporem społeczeństwa, wrogowie Kościoła zamierzają dopiąć swych celów stopniowo, podzieliwszy niejako drogę, którą zamierzają przebyć, na etapy. Pierwszym takim etapem ma być usunięcie nauki religii ze szkoły. W tym celu prowadzona jest już nie od dziś silna agitacja wśród nauczycielstwa, zwłaszcza szkół powszechnych. Jak wiadomo nauczycielstwo to skupia się w dwóch organizacjach: „Stowarzyszeniu Chrześcijańsko-Narodowym” oraz w lewicowym „Związku Nauczycieli Szkół Powszechnych”. Ten właśnie „Związek” ma być użyty jako taran do rozbicia szkoły wyznaniowej i wyrugowania z niej religii.

W n-rze śródomym (z dn. 9 b. m.) „Gazeta Bydgoska” ogłasza ciekawy dokument, jest to mianowicie uchwała Oddziału Warszawskiego Związku Nauczycieli na walny zjazd delegatów, w którym członkowie tego oddziału domagają się szkoły świeckiej, bo stwierdzają:

- 1) że nauka religii w szkole koliduje z całym szeregiem przedmiotów i faktów, podawanych dzieciom do przyswojenia.
- 2) że skreślenie nauki religii ze szkoły uzurpuje stosunki szkolne, usuwając niewyczerpane źródło ciągłych zatargów i wicherzów kleru ze szkołą i nauczycielami(?), z których nauczyciel wychodzi zawsze pokrzywdzony.
- 3) że zasada przymusu religijnego w szkole stwarza dziwną anomalję podporządkowania nauczycieli pewnym przymusowym praktykom religijnym, co w znacznej mierze przyczynia się do podrywania autorytetu zespołów nauczycielskich przez oddanie ich w służbie czynników, wrogo odnoszących się do wszelkich nowoczesnych zdobyczy naukowych i ich zastosowania. (Stare to, oklepane bajki, że Kościół jest wstępnikiem i tłumik kultury i postępu — pachną one mocnym argumentami socjalistów. — przyp. red.)

Dlatego to oddział warszawski Związku Nauczycielskiego domaga się przesunięcia nauki religii ze szkoły do zgrupowań kościelnych i związków religijnych, a jako wstępne kroki do osiągnięcia tego celu proponuje:

- a) usunięcie obowiązków, zawartych w art. 36 pragmatyki nauczycielskiej, prowadzenia dzieci do kościoła na nabożeństwa,
- b) wezwania nauczycieli by natychmiast odstali ks. biskupom misje kanoniczne, na podstawie których ma nauczyciel prawo uczyć religii w szkole, i nie przyjmowali ich na przyszłość pod żadnym pozorem.
- c) najenergiczniejszy protest przeciwko zawartym w okólniku min. Bartla przywilejom ks. Katedr i prefektów i żądanie cofnięcia i tego okólnika,
- d) domaganie się od rządu, by cofnął rozporządzenie o praktykach religijnych uczniów szkół, przeznaczonych dla młodzieży do lat 18, pozostawiając, że czynność do uregulowania rodzicom i opiekunom tej młodzieży. W razie nieuwzględnienia tego żądania należałoby wytoczyć skargę do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.
- e) wezwanie Ogniska i Jego Oddziałów, by masowo powyższe żądania przesyłały na ręce rządu, sejmu i senatu, domagając się przesunięcia nauki religii ze szkoły do kościoła, zaprowadzenia nauki moralności świeckiej, zniesienia przymusu chodzenia do kościoła z dziećmi i cofnięcia okólnika min. Bartla, także bowiem jednolita i ze wszystkich stron prowadzona walka o postulat, ma w obecnych warunkach jedynie szanse zwycięstwa.

## Z LITWY.

### Manifest do narodu litewskiego.

KOWNO, 10.V. (Pat.). Jak podaje Elta, gabinet ministrów przyjął tekst manifestu, który będzie wydany do narodu litewskiego z okazji uroczystości 10-lecia niezawisłości Litwy.

### Litwa królestwem?

„Jaunokas Zinas” padaje pogłoski z Kowna, że w dniu 15 maja jako 10-lecie niepodległości Litwy ma nastąpić proklamowanie królestwa litewskiego. Kto ma być królem nie wiadomo.

### Demonstracje przeciwko delegacji polskiej.

„Dzień Kowieński” z dnia 10 b. m. donosi: „Wczoraj ok. godz. 9 wiecz. koło Hotelu Litewskiego, siedziby delegacji polskiej, zaczęły się zbierać grupy młodzieży litewskiej, która usiłowała urządzić demonstracje skierowane przeciwko polskiej delegacji. Policja rozpedziła zbierających się i do demonstracji nie dopuściła. W związku z tem koło Hotelu Litewskiego wzmożono posterunek policyjny”.

### B. naczelnik więzienia w Birżach organizatorem złodziejskiej szajki więźniów.

5 maja na sesji Szawelskiego sądu Okręgowego w Birżach rozważana była sprawa byłego naczelnika więzienia birżańskiego Radzewicza, trzech dozorców tego więzienia Kurpisa, Olejnikowa i Grigowiczusa oraz więźniów Bielinskisa, Domaszewiczusa i Sprindisa na 4 lata ciężkiego więzienia, każdego z dozorców więziennych, jako podwładnych b. naczelnika, spełniających rozkaz swego zwierzchnika, u niewinną Radzewicz zakuty w kajdany pod silną strażą został odstawiony do więzienia.

Przeciwko polskiej delegacji. Policja rozpedziła zbierających się i do demonstracji nie dopuściła. W związku z tem koło Hotelu Litewskiego wzmożono posterunek policyjny”.

nia Radzewicz i że za jego rozkazem zwalniano z więzienia wspomnianych więźniów. Po długiej naradzie o godz. 1 po północy sąd wyłożył wyrok, skazujący Radzewicza na 6 lat, Bielinskisa, Domaszewiczusa i Sprindisa na 4 lata ciężkiego więzienia, każdego z dozorców więziennych, jako podwładnych b. naczelnika, spełniających rozkaz swego zwierzchnika, u niewinną Radzewicz zakuty w kajdany pod silną strażą został odstawiony do więzienia.

### Proces Białoruskiej Hromady.

(Posiedzenie 10 maja).

#### Advokat Śmiarowski.

W dalszym ciągu swego przemówienia adv. Śmiarowski omawia 3 cia koncepcję oskarżenia, że „Hromada” była uzależniona od komunistycznej partii. Adv. Śmiarowski zaprzecza temu kategorycznie: „Hromada” — jego zdaniem — była organizacją radykalną, lecz nie komunistyczną, a komunistyczną. Można tylko na podstawie posiadanych faktów pociągnąć do odpowiedzialności poszczególnych ludzi za to, że znaleźli się na usługach „Kominternu” (Tego właśnie domaga się akt oskarżenia).

Z kolei mówca analizuje zeznania nieżyjących już świadków Gurina i Kuźmy, a także Babicza. Kończąc swoje przemówienie, mówca akcentuje, że „lud białoruski nigdy nie uwierzy, aby wyrok skazujący był wynikiem sprawiedliwości, lecz nakazem administracyjnym”.

#### Senator Abramowicz.

Trudno było zrozumieć, dlaczego p. Witold Abramowicz, jako advokat broniący spraw cywilnych, zajmujący obecnie stanowisko członka Senatu, chciał przez parę miesięcy zajmować się obroną „Hromadzan”, gdybyśmy nie znali jego „federalistycznych” marzonek. Przebijają się też one, jak czerwona nić, w trakcie przemówienia. Na wstępie mówca potępia komunistów, którzy jako „nieproszeni goście” złożyli wizytę w Sądzie, bo w ich interesie leży pognębienie oskarżonych (?). „Ich to robota bez wątpienia jest morderstwo Gurina”. „Hasło zjednoczenia ziem białoruskich wypływa z sławnych 14 punktów Wilsona o samostanowieniu narodów, a jeśli Polska z 3 ch zaborów połączyła się, to dlaczego Białorusi?”

W zakończeniu mówca wspomina o innym procesie z 1922 r. przeciwko Litwinom. „W rezultacie M. Ch. Birżyska jest rektorem w Kownie (już nie jest!) choć chciał być w Wilnie. A może ziszczą się życzenia Wielkiego Mistrza, że Taraszkiewicz będzie

rektorem w Mińsku (!?) zamiast pracować w Wilnie. Stracił na tem sprawę polską, lecz tutaj. Przez szereg posunięć stwarza się rozdziewki... tutaj staje się życie ciężkie... atmosfera duszna... w imię spokoju w tym kraju...” i t. d.

#### Generał Babiński.

Następny mówca rozpoczyna swe przemówienie obojętnie odczytaniem „Odezy Naczeln. Wojska do mieszkańców b. Wielk. Ks. Litew.” „Wojsko polskie niesie wolność i swobodę... powoływać będą synów tej ziemi...” Taka była odezwa, a po 9 latach siedzą na ławie oskarżonych — ubolewa mówca i zaznacza etapy, jakie przebiegł lud białoruski.

Mówca puszcza się na wątpliwej wartości definicje o duchowieństwie, ziemianstwie, samarzędach, nauczycielstwie, policji, a wreszcie przechodzi do indywidualności obrony oskarżonych. „Taraszkiewicz to ideowiec, w „5 ce” KPZB nie był, szukał prawdy na Wschodzie, ale i sprawiedliwości... (?) „Hecko” za rzucenie klawietu siedzi... „Woloszyn niesłychanie gorliwy, niepowściągliwy, młody, prokurator ma do niego urazę...” To że Taraszk. sprzedał naród białor., szatanowi dla sprawy tej nie ma znaczenia... 30 tys. srebrników nie dowiedzione... Czy był krzywozręczny? W jego pojęciu od dzieła dla dobra Państwa polskiego (!) „Oporu władzy nie było, wyrotowego obalenia państwa nie było, mówiło się jedynie o połączeniu i niepodległości rosyjskiej Białorusi (!)”. Wogóle mówca uważa, że „sprawa ta jest szkodliwa dla państwa i niepotrzebna, że już Witold prowadził tutejszych ludzi na wspólną boję i że naród polski ma wielki dług do spłacenia narodowi białoruskiemu za wydanie na świat Mickiewicza, który nigdy nie był w Warszawie, i Syromonki i dług ten w przyszłości musi spłacić” — po tem przemówieniu krążył w kuluarach dowcip, że podobno „Janek na cymbałach” grał... „Od wieków my spał!”

ogranicza się tylko do Polski. To samo widzimy w Niemczech, gdzie stronnictwa radykalne wystąpiły również z żądaniem usunięcia religii z murów szkolnych.

Sprawa zaogniła się tam do tego stopnia, iż spowodowała rozwiązanie parlamentu. Dopiero nowe wybory, które odbyły się w najbliższym już czasie, zdecydowały o tym, że pozostanie zyciwostwo: po stronie zwolenników szkoły wyznaniowej czy też bezwyznaniowej.

Nie jest to oczywiście przypadkiem zbiegiem okoliczności, iż w chwili, gdy tak ważna i decydująca dla przyszłości narodów, dla przyszłości kultury naszej sprawa decyduje się w Niemczech — zostaje ona u nas również wysunięta na porządek dzienny. Jeden to jeszcze dowód, iż walka przeciwko Kościołowi niema bynajmniej charakteru lokalnego, że przeciwnie jest ona planowo i celowo prowadzona przez organizację centralną, międzynarodową.

### prof. Petruszewicz

Następnie zabiera głos prof. Petruszewicz. Panowie Sędziowie! 10 marca 1864 r. tu na Placu Łukiskim przed gmachem Sądu „za naszą wolność” zginał na szubienicy Konstanty Kalinowski, syn tkacza białor., pierwszy wydawca białor. pisma „Mużyckaja prawda”, który nie zawahał się pociążyć z powstaniem, aczkolwiek losy jego były już przesądzone. — Rząd Narodowy w tym czasie nadał prawa szlachetstwa ludowi białoruskiemu. Kalinowski już z wzięcia napisał list do swego narodu:

Białorusy bracia moi! Rodzeń! Zmieszany jestem moskiewskiemu z pod szubienicy pisać do was i może poraż ostatni przyjmiesz narodził szczerą moją słowem przedśmiertną. Niemasz na świecie, bracie, większego szczęścia, jak kiedy człowiek ma rozum i naukę... Ale jak dzień z nocą nie chodzi razem, tak i prawdziwa nauka nie idzie razem z niewolą moskiewską. A dopóki ona u nas będzie, nic u nas nie będzie. Nie będzie prawdy, bogactwa i żadnej nauki, tylko nauki, jak byłem kręcić będą nie dla naszego dobra, tylko na zgubę naszą. Wojny narodził za swoje ludzkie i narodowe prawa, za swoją wiarę i za swoją ziemię rodzoną. Bo ja ci z pod szubienicy mówię. Narodzie, że wtedy tylko żyć będziesz szczęśliwie kiedy nad sobą moskali już nie będzie!

„Losy inaczej się potoczyły. Morze krwi — żaloba — ci co walczyci, „za naszą i waszą wolność” zginał w tajgach syberyjskich. — Zamiast hasła politycznych wysunięto hasła pracy organicznej. Naród białoruski wygrany został przez Carat przeciw Polsce. Dano mu przywileje, czy to za pośrednictwem panujących religii, szkoły, praw politycznych, nadziału ziemi większego niż w Rosji. (Dalszy ciąg nastąpi).

## Sejm i Rząd.

### Rząd przygotowuje ustawę o amnestji.

Sejmowa komisja prawnicza, pod przewodnictwem p. Piętarckiego, obradowała w środę na posiedzeniu popołudniowym nad wnioskami klubów P. P. S. i ukraińsko-białoruskiego w sprawie amnestji dla przestępców politycznych. Ponieważ obecny na posiedzeniu p. wice-minister Car oświadczył, że ministerjum sprawiedliwości przygotowało projekt ustawy w przedmiocie amnestji, który będzie tematem obrad rady ministrów na najbliższem posiedzeniu, preto komisja postanowiła odłożyć rozpatrywanie tej kwestji do czasu zatwierdzenia jej przez radę ministrów. Następnie komisja wysłuchała referatu p. Lieberman (P. P. S.) o projekcie ustawy w sprawie niedopuszczalności egzekucji z nieprawomocnych wyroków przeciwko gminom, związkom komunalnym i zakładom uznanym za publiczne i powszechnie użyteczne. Projekt tej ustawy uzgodniono przez referenta z ministerjum sprawiedliwości. Komisja przyjęła wspomniany projekt w brzmieniu zaproponowanym przez referenta. Następne posiedzenie komisji wyznaczono na dzień 16 maja. Na porządku dziennym będzie sprawa nowelizacji dekretów o wydaniu „Dziennika ustaw Rzeczypospolitej”.

### Cudzoziemcy nadużywający prawa azylu będą usuwani z Polski!

„Gazeta Poranna” donosi, że w związku z ostatnim zamachem na radcę handlowego Z. S. R. R. w Warszawie, nastąpił ma wydanie kilkudziesięciu emigrantów rosyjskich, których podejrzano o działalność w Warszawie w czasie ostatnio przeprowadzonych rewizji i dochodzeń.

Wydalenie nastąpić ma zgodnie z rozporządzeniem ustawodawczym Prezydenta Rzeczypospolitej, upoważniającem władze administracyjne do usuwania z terytorjum Państwa osób obcej przynależności, zagrażających ogólnemu bezpieczeństwu.

## Drobne wiadomości.

### Oszustwa w Gdańskim urzędzie celnym.

GDANSK, 10.V. (Pat.). W końcu bież. miesiąca rozpoczęło się tu nowy proces o wielkie oszustwa wykryte przed kilku tygodniami w gdańskim urzędzie celnym, a dochodząc do kilkuset tysięcy złotych. W związku z temi oszustwami aresztowane dotychczas 12-tu gdańskich urzędników celnych.

### Śnieżnica nad Toruniem.

TORUŃ, 10.V. (Pat.). W dniu dzisiejszym w godzinach rannych przeszła nad Toruniem zawiewa śnieżnica. O godz. 5-tiej zaczął padać wielkimi płatami śnieg, który mimo znacznego osłabienia topniał zaraz. Wieczorem temperatura wynosiła plus 5 stopni.

### Lot Paryż—Tokio.

BUKARESZT, 10.V. (Pat.). Kapitan lotnik francuski Pelletier d'Oisy przybył dziś do Bukaresztu lądując w dobrych warunkach. Jutro rano odleci do Aleppo. Przedstawicielowi agencji Rador Pelletier d'Oisy oświadczył, iż niema on zamiaru pobicia rekordu Gostez i Lebrisa, lecz podejmie jedynie lot o charakterze handlowym z Paryża do Saigona.

### Głos angielski o Litwie i Polsce.

W dniu 5 bm., prawie w przeddzień rozpoczęcia rokowań komisji polsko-litewskiej w Kownie ukazał się w półoficjalnym organie „Foreign Office” — „Timesie” londyńskim bardzo poważny artykuł poświęcony analizie stosunków polsko-litewskich. Autorem tego artykułu jest p. Wicham, M. Stoad, wydawca i naczelny redaktor. „Review of reviews” tygodnika, poświęconego zagadnieniom polityki zagranicznej. Analiza stosunków polsko-litewskich jest przeprowadzona z wielką sumiennością i wszelką znajomością rzeczy.

Czyn gen. Żeligowskiego — według p. Steada — był dla Polski wynikiem konieczności odegrania dominującej roli w Europie północno-wschodniej. Bez niego nie byłoby bezpośredniego kontaktu z państwami bałtyckimi. Wbił on klin pomiędzy Litwą i Rosją i jakkolwiek ocalał Litwę przed wpływami Rosji, rzucił ją w ramiona Niemiec. Dla Litwy był to cios równający się pogrzebanu marzeń o potęgę państwa z Wilnem — jako stolicą. Nie powtórzyłoby tej straty zdobycie Kłajpedy i wybiecie okna na morze. Litwa przez swoje stanowisko wobec Polski, staje się dla całej Europy na długi czas pochodnią.

## KRONIKA.

### Władze kościelne.

— Władze kościelne. Wileńska komisja prowadzi akcję organizacyjną od blisko pół roku, obejmując coraz to dalej położone od Wilna dekanaty. Dla nawiazania też jaknajściślejszej łączności z poszczególnymi dekanatami wszystkie 28 dekanatów archidiecezji wyznaczyły już swych przedstawicieli do spraw Ligi Katolickiej każdy na swoim terenie. W dniu 23 maja r. b. odbędą się w Wilnie w siedzibie Ligi (Metropolitana 1), zjazd tych przedstawicieli dekanalnych, celem ujednostajnienia akcji na terenie całej archidiecezji.

### Rozwój organizacji Ligi Katolickiej na terenie m. Wilna.

W dniach ostatnich zorganizowała się Tymczasowa Rada Parafjalna L. K. parafji św. Rafała oraz wyłoniony został Zarząd. W tymże czasie powstały także stowarzyszenia niewiast i mężów katolickich parafji św. Rafała oraz stowarzyszenie mężów katolickich parafji Bernardyńskiej.

### Trzydniowy kurs instruktorów Ligi Katolickiej dla członków Tymczasowych Rad Parafjalnych L. K. oraz członków Stowarzyszeń niewiast i mężów katolickich m. Wilna.

rozpocznie się o godz. 8 wiecz. w poniedziałek 14 b. m. w lokalu na Metropolitanej 1. Zadaniem kursu będzie wyłożenie ideologii i taktyki Ligi Katolickiej.

### Z miasta.

— Bezwzględne eksmitowanie przez urzędy lokatorów. Ustawa o ochronie lokatorów jest, jak się zdaje, kefercem tylko, dla prywatnych właścicieli domu. Urzędy mają przedłożony punkt widzenia na tę sprawę.

Przed kilku dniami przez Magistrat m. Wilna wyrzucona została z mieszkania niejaką Michałina Aleksandrowiczowa zam. B. liny 5. Aleksandrowiczowa obarczona czworogiem dzieci (dwoje z nich przy pierśiach) i od dłuższego czasu żyjąca bez męża, który za długi rzekomo odsiaduje więzienie, znalazła się bez żadnej opieki i bez dachu koczowała pod gołym niebem. I pomimo kilkukrotnych prób i błagań nie udzielono jej żadnego miłosierdzia. Obecnie zainteresował się bliżej sprawą ten Wydział Opieki Społecznej, który udzielił jej bezpłatnego mieszkania przy ul. Belmont 58.

Niedawno dnia 5 maja z domu № 12 przy ul. Młynowej w sposób brutalny wyeksmiowany został przez dyrekcję robót publicznych, a właściwie z polecenia jej, przez policję, emeryt p. Konstanty Romanowski. Forma eksmisji była tego rodzaju, że p. Romanowski złożył prokuratorowi skargę na postępowanie policji.

— Jezdnia się zawaliła! Wczoraj się zawaliła jezdnia. „Dziś jednak nie zawaliła” — to był stały refrain wzmianek „Kurjera Wil.”, kiedy Magistrat nazywał się „ondecki”. Pochodziły to zawalenia stąd, że roboty kanalizacyjne prowadzone zimą pora, aby tylko zatrudnić bezrobotnych. Wykopa-

która w każdej chwili może wybuchnąć. Obecnie dochodzi do głosu zdrowy prąd litewskiej myśli państwowej.

Anglia jest w tej sprawie ogromnie zainteresowana. Nie tyle bezpośrednio, gdyż interes jej w żadnym wypadku nie stykają się bezpośrednio z żadną ze stron układających się w Kownie i Berlinie. Rozchodzi się tutaj o rzecz znacznie większej wagi — o Rosję.

Tutaj następuje kilka kropki kilka myślników. — A dalej: — Angli bardzo na tem zależy, by zważeni narody podały sobie ręce do zgody. To dla równowagi politycznej w Europie północno-wschodniej jest koniecznością — jest: „conditio sine qua non”.

Angli bardzo na tem zależy. Ten głos angielskiego publicysty jest bardzo znamieny. Angli nie tyle rozchodzi się o utrzymanie równowagi europejskiej ile o szachowanie w ten sposób Rosji, im silniejszą będzie spójność państw sukcesyjnych, tem silniejsza będzie pozycja Angli wobec Rosji, tem łatwiej będzie — można w niedalekiej tej przyszłości — mówić o bloku antyrosyjskim.

Niezależnie od tego uregulowanie stosunków polsko-litewskich leży na linii interesów angielskich ze względu na rynek drzewny Polski, który od dłuższego okresu czasu stał się bardzo pożądanym obiektem dla Anglii. Z chwilą uzyskania możności spławy Niemnem i Wilją do Kłajpedy, otwierają się przed Anglią szerokie perspektywy na opowanie tego niewyżytkowanego przez nas i uwidocznianego Eldorado — jakim jest drzewostan na ziemiach wschodnich.

Nic więc dziwnego, że Anglii interesują się sprawą uregulowania stosunków polsko-litewskich. Znana jest przecież maksyma tego największego narodu kupców: „business is business”. (z)

### Władze kościelne.

— Władze kościelne. Wileńska komisja prowadzi akcję organizacyjną od blisko pół roku, obejmując coraz to dalej położone od Wilna dekanaty. Dla nawiazania też jaknajściślejszej łączności z poszczególnymi dekanatami wszystkie 28 dekanatów archidiecezji wyznaczyły już swych przedstawicieli do spraw Ligi Katolickiej każdy na swoim terenie. W dniu 23 maja r. b. odbędą się w Wilnie w siedzibie Ligi (Metropolitana 1), zjazd tych przedstawicieli dekanalnych, celem ujednostajnienia akcji na terenie całej archidiecezji.

### Rozwój organizacji Ligi Katolickiej na terenie m. Wilna.

W dniach ostatnich zorganizowała się Tymczasowa Rada Parafjalna L. K. parafji św. Rafała oraz wyłoniony został Zarząd. W tymże czasie powstały także stowarzyszenia niewiast i mężów katolickich parafji św. Rafała oraz stowarzyszenie mężów katolickich parafji Bernardyńskiej.

### Trzydniowy kurs instruktorów Ligi Katolickiej dla członków Tymczasowych Rad Parafjalnych L. K. oraz członków Stowarzyszeń niewiast i mężów katolickich m. Wilna.

rozpocznie się o godz. 8 wiecz. w poniedziałek 14 b. m. w lokalu na Metropolitanej 1. Zadaniem kursu będzie wyłożenie ideologii i taktyki Ligi Katolickiej.

### Z miasta.

— Bezwzględne eksmitowanie przez urzędy lokatorów. Ustawa o ochronie lokatorów jest, jak się zdaje, kefercem tylko, dla prywatnych właścicieli domu. Urzędy mają przedłożony punkt widzenia na tę sprawę.

Przed kilku dniami przez Magistrat m. Wilna wyrzucona została z mieszkania niejaką Michałina Aleksandrowiczowa zam. B. liny 5. Aleksandrowiczowa obarczona czworogiem dzieci (dwoje z nich przy pierśiach) i od dłuższego czasu żyjąca bez męża, który za długi rzekomo odsiaduje więzienie, znalazła się bez żadnej opieki i bez dachu koczowała pod gołym niebem. I pomimo kilkukrotnych prób i błagań nie udzielono jej żadnego miłosierdzia. Obecnie zainteresował się bliżej sprawą ten Wydział Opieki Społecznej, który udzielił jej bezpłatnego mieszkania przy ul. Belmont 58.

Niedawno dnia 5 maja z domu № 12 przy ul. Młynowej w sposób brutalny wyeksmiowany został przez dyrekcję robót publicznych, a właściwie z polecenia jej, przez policję, emeryt p. Konstanty Romanowski. Forma eksmisji była tego rodzaju, że p. Romanowski złożył prokuratorowi skargę na postępowanie policji.

— Jezdnia się zawaliła! Wczoraj się zawaliła jezdnia. „Dziś jednak nie zawaliła” — to był stały refrain wzmianek „Kurjera Wil.”, kiedy Magistrat nazywał się „ondecki”. Pochodziły to zawalenia stąd, że roboty kanalizacyjne prowadzone zimą pora, aby tylko zatrudnić bezrobotnych. Wykopa-

### Sprawy administracyjne.

— Odjazd p. Wojewody. Dnia 10 b. m. Pan Wojewoda Raczkiwicz wyjechał na kilka dni do Warszawy w sprawach służbowych.

### Podatek przemysłowy.

Wileńska Izba Skarbowa podaje do wiadomości, że ostateczny termin wnoszenia podań o zastosowanie 1 procent stawki podatku przemysłowego za rok 1927 dla przedsiębiorstw sprzedaży burtowych, nieprowadzących ksiąg, upływa z dniem 15 maja r. b. Przedsiębiorstwa hurtowej sprzedaży, nieprowadzące ksiąg handlowych winny opłacać zaliczkę kwartalną za rok 1928 w ustawowej wysokości 2 procent stawki, ustalonego za rok 1927 obrotu. (z)

### Sprawy wojskowe.

— Rogatyki i płaszcze gumowe. Komenda miasta poleciła podległym sobie oddziałom zwrócić uwagę szeregowych na sposób noszenia rogatywek. Nie wolno odciągnąć ich od środka rogów czapki, ani też przekrzywić je w bok, przez to bowiem powoduje się deformację czapki. Równocześnie Komenda miasta zwróciła uwagę podległym organom, by w sposób kategoryczny zabronili podoficerom noszenia płaszczy gumowych lub berentowych, wy-

Związek Ludowo-Narodowy. KOMUNIKAT Z L. N.

W sobotę 12 b. m. grono młodych członków kół Związku Ludowo-Narodowego dzielnic Nowsy Świat organizuje przedstawienie teatralne, na które zaprasza wszystkich członków i sympatyków Związku.

Ze swej strony Sekretariat Wojewódzki wzywa członków i sympatyków do poparcia pierwszej tego rodzaju próby młodych członków stronnictwa.

W dniu onegdajszym stanowią podoficerowie i chorągwie wojsk samochodowych i lotniczych.

Nowy zastępca Dow. 6 p. p. Leg. W dniu onegdajszym stanowią zastępcy Dowódcy 6 p. p. Leg. objął b. komendant miasta Wilna pułk. Dworak.

Pobór rekrutów. Dnia 11 b. m. do komisji poborowej winni zgłosić się poborowi: 1) zamieszkałi na terenie IV komisariatu policji, których nazwiska zaczynają się na literę G, 2) zamieszkałi na terenie wszystkich powiatów, których nazwiska zaczynają się na literę H i J oraz 3) z terenów Komisariatów III i V których nazwiska zaczynają się na literę J.

Sprawy miejskie.

Posiedzenie komisji ogrodowej. Wczoraj w lokalu Magistratu m. Wilna, odbyło się posiedzenie Komisji Ogrodowej, na której przedstawiono w pierwszym rzędzie przystąpić do uporządkowania Placu Orzeszkowej, na którym zostanie urządzony zieleńnik, przeprowadzony wodociąg, ustawione kosze na śmiecie i ogrodzony odpowiednio.

Emigracja robotników rolnych do Francji. Zostaly ustalone terminy rejestracji robotników rolnych na wyjazd do Francji. Rejestracja ta odbywać się będzie w dniu 24 b. m. w Świątyniach i w dniu 25 b. m. w Molodzieżni.

Sprawy rolne. Wpływ z daniny lasowej. Według obliczeń urzędu wojewódzkiego ogółem z daniny lasowej wpłynęło w gotówce 72 proc. i w naturze 91 proc. (k).

Kredyt w nawozach sztucznych. Państwowy Bank Rolny w Wilnie rozpoczął za pośrednictwem organizacji rolniczych wydawanie dla malarznych gospodarstw ziemi wileńskiej superfosfatów i azotowych nawozów sztucznych. (z).

Nowe spółdzielnie mleczarskie. Z ramienia związku organizacji i kół rolniczych ziemi wileńskiej w miesiącu kwietniu zostało założonych na terenie województwa wileńskiego i Nowogródzkiego 8 nowych spółdzielni mleczarskich, przy użyciu poparcia sejmików powiatowych.

Zmiana nazwy stacji. Stacja Żerebiłowa na linii Wołkowysk-Baranowicz została przemianowana na „Polonka”.

Sprawy szkolne. Wycieczki krajoznawcze. Od paru lat już ustalili się piękny i pożyteczny zwyczaj organizowania w maju i czerwcu krajoznawczych wycieczek szkolnych.

Wycieczka ta poprzedzona ma być dokładnym zaznajomieniem

młodzieży z terenem zwiedzianym pod względem historyczno-kulturowym i geograficzno-przyrodniczym. Poza tem przed wyjazdem odbędą się przechadzki przygotowawcze po Wilnie, mianowicie do: Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Muzeum Etnograficznego i kościołów Wileńskich.

Koszta wycieczki, która potrwa około 10 dni, wyniosą od osoby 60 złotych.

Na czele organizacji stoi Komitet wycieczkowy w osobach pp.: zastępcy inspektora szkolnego m. Wilna S. Bacewicza, kierownika szk. powz. Nr. 22 W. Fleury, A. Swidzińskiej i M. Strzemeskiej.

Z różnych też stron zapowiadają do Wilna swoje przybycie liczne wycieczki szkolne, a więc: wycieczka wychowanków gimnazjum państwowego w Chełmie (Pomorze) w składzie 50 osób; seminarjum nauczycielskie i szkoły zawodowe ze Słonima zapowiadają przybycie na Zielone Świątki wycieczki z 80 osób, dalej idą Postawy, Oszmiana i In.

Stan chorób wśród dzieci szkół powszechnych w Wilnie. Przeprowadzona lustracja lekarska w 38 szkołach powszechnych m. Wilna skonstatowała 2395 dzieci brudnych, 1864 zawszebrudnych, 54 ze świerzem, 30 z innymi chorobami skórnoimi, 30 z gruźlicą i płuc podrażnioną, 15 z gruźlicą i płuc stwardzoną, 49 z gruźlicą i płucami powiększonymi, 3 z gruźlicą innych narządów, 4 z chorobą nosa, 14 z chorobą uszu, 5 z jaglicą, 21 z innymi chorobami oczu, 24 z zausznica, 3 z odra, 5 z kokluszem, 1 z pniocia 3 z chorobami nerwowymi. (s).

Sprawy robotnicze. Emigracja robotników rolnych do Francji. Zostaly ustalone terminy rejestracji robotników rolnych na wyjazd do Francji. Rejestracja ta odbywać się będzie w dniu 24 b. m. w Świątyniach i w dniu 25 b. m. w Molodzieżni. (k).

Sprawy rolne. Wpływ z daniny lasowej. Według obliczeń urzędu wojewódzkiego ogółem z daniny lasowej wpłynęło w gotówce 72 proc. i w naturze 91 proc. (k).

Kredyt w nawozach sztucznych. Państwowy Bank Rolny w Wilnie rozpoczął za pośrednictwem organizacji rolniczych wydawanie dla malarznych gospodarstw ziemi wileńskiej superfosfatów i azotowych nawozów sztucznych. (z).

Nowe spółdzielnie mleczarskie. Z ramienia związku organizacji i kół rolniczych ziemi wileńskiej w miesiącu kwietniu zostało założonych na terenie województwa wileńskiego i Nowogródzkiego 8 nowych spółdzielni mleczarskich, przy użyciu poparcia sejmików powiatowych.

Zmiana nazwy stacji. Stacja Żerebiłowa na linii Wołkowysk-Baranowicz została przemianowana na „Polonka”.

Sprawy szkolne. Wycieczki krajoznawcze. Od paru lat już ustalili się piękny i pożyteczny zwyczaj organizowania w maju i czerwcu krajoznawczych wycieczek szkolnych.

Wycieczka ta poprzedzona ma być dokładnym zaznajomieniem

Sprawy białoruskie.

Konfiskata. Dnia 9 b. m. z rozporządzenia Starostwa Grodzkiego, skonfiskowany został nakład czasopisma białoruskiego, wydawanego przez b. bromadowców — p. t. „Golos Pracy” Nr 8. Konfiskatę zarządzone za umieszczenie w tem czasopiśmie artykułu p. t. „Hromada”, w którego treści były zwroty, uwielające władzom państwowym. Redaktora „Golesa” pociągnięto do odpowiedzialności sądowej z art. 1, rozporządzenia prasowego p. Prezydenta Rzeczypospolitej. (k)

Gospodarski zwiaz. Władze wojewódzkie zatwierdziły statut, nowopowstałego białoruskiego „Związku Gospodarskiego”. Na czele tego związku staje: dr. J. Stankiewicz, A. Ostrowski, J. Moraszko, E. Pauksztka i K. Kisiel. (k)

Zwolnienie z wzięcia. Onegdaj z rozkazu władz prokuratorskich został zwolniony z więzienia lukieskiego, za kaucją 500 zł., agitator „związku białoruskich właścicieli i robotników” J. Dubnik. Dubnika aresztowano podczas akcji wyborczej do Sejmu, za uprawianie agitacji antypaństwowej. (k)

Sprawy żydowskie. Czy mu się uda. Onegdaj przybył do Wilna przedstawiciel Organizacji pomocy akademikom żydym inż. Efron, który usiłuje zlikwidować tarcie wewnętrzne pomiędzy żydami studentami. (s)

Z życia stowarzyszeń. Wycieczka. Staraniem Kola Nauczycieli przyrody i geografii szkół polskich m. Wilna odbędzie się w czwartek dnia 17 go Maja r. b. wycieczka botaniczna do Landwarowa, którą poprowadzi prof. p. Br. Szakien.

Godzinie i miejscu zbiórki nauczycielstwo będzie poinformowane za parę dni.

Propozycja na niedzielę dnia 13 V r. b. wycieczka botaniczna do Landwarowa nie odbędzie się.

Odprawa drużynowych Chorągwi Wileńskiej M. Zw. Harc. Pol. odbędzie się w Wilnie w dn. 12 i 13 b. m. na odprawę mają przybyć drużyny wszystkich drużyn Chor. Wil. M. a więc: z Lidy, Nowogródka, Dżisny, Niemna, Smorgoń, Szczuczyna, Żołudka, Iwja, Świątyni, Hermanowicz, Łuczaja, Dukasz, Parafjanowa i Wilna. Z Warszawy zapowiedział swój przyjazd Naczelnik Głównej Kwatery Druh Stanisław Sedlczek.

Odprawa odbędzie się pod gołębim niebem; w sobotę w lesie k. Zameczka a w niedzielę w lesie k. Werek.

W niedzielę również odbędzie się wycieczka drużyn wil. statkiem do Werek, gdzie w czasie harców leśnych zetkną się z drużynami wileńskimi, przybyłymi z Warszawy Naczelnik Głównej Kwatery.

Zbiórka drużynowych na odprawę w sobotę dn. 12 b. m. o g. 16 tej w „Marnym Widoku” (W. Pohulanka 32-2).

W niedzielę odprawa rozpocznie się wysłuchaniem mszy św. w Katedrze o godz. 8.30, której wysłuchają również drużyny.

Naukowe posiedzenie Wil. Oddz. Pol. Tow. Pedjatr. odbędzie się dnia 14 maja r. b. o godz. 8 wieczorem w sali „Kropki Mleka” (Mała Pohulanka Nr. 1) z następującym programem dziennym: Dr. F. Eizenberżanka. Przypadek choroby Hirschsprunga u 6 letniego chłopca. Dr. L. Baranowski.

Demonstracja przypadku chorobowego. Dr. R. Makower Szadowska. O znaczeniu ergosteryny w patogenie i leczeniu krzywicy. Wybory Zarządu. Goście mile widziani.

Zebrań zwyczajne Stow. Lek. Polaków w Wilnie odbędzie się w sobotę d. 12 Maja r. b. o godz. 7 m. 30 w lokalu Wileńsk. Tow. Lek. — Zamkowa 24.

Na porządku dziennym m. inn. sprawa konkursu na pesady lekarzy dla urzędników państwowych oraz odczyt Dr. Safarewicza o akcji sanitarnej na terenie Wolew. Wileńskiego.

Zjazd koleżeńki. W dniu 6 b. m. odbył się w Wilnie Zjazd Koleżeńki wychowawców b. szkół średnich rosyjskich z przed r. 1905. Zjazd rozpoczął się nabożeństwem w kościele Sw. Jana, odprawionem przez jednego z kolegów Zjazdu, ks. L. Pucięte. Po nabożeństwie grono uczestników w liczbie przeszło pięćdziesięciu osób zwiedziło stare mury uniwersyteckie, gdzie przez kolegę J. Buhaka było dokonane zdjęcie fotograficzne. Wieczorem w górnej sali restauracji „Zaczise” odbyła się biesiada koleżeńka zjazdowców, gdzie pod przewodnictwem kol. K. Czarkowskiego emówiono i uchwalono szereg spraw, dotyczących organizacji przyszłych Zjazdów, tudzież przyjęto ich regulamin. Do Komitetu Organizacyjnego na przyszłe trzylecie wybrano następujące osoby: Kolegów: J. Buhaka, M. Ciemnołojńskiego, J. Kiotta, W. Mackiewicz, A. Narkiewicz, L. Ostrejka, K. Polkowski, L. Sumoroka i B. Zapaśnika.

Wszelkie informacje dotyczące przyszłego Zjazdu udzielać kol. J. Buhak (J. gielloniska 8) i kol. M. Ciemnołojński) S to-Jakóbska 4, lub Magistrat, pok. 28).

Koleżdy, którzy na obecnym Zjeździe nie byli, a pragnęliby wziąć udział w następnym Zjeździe, proszeni są o nadstanie swoich adresów.

W sprawie wycieczki Związku Hallerczyków do Francji. W celu złożenia holdu Polakom żołnierzom Armji gen. J. Hallera poległym we francji pod Reims itd., oraz z okazji 10 ciolecia ukończenia Wojny Światowej udaje się w lipcu r. b. do Francji wycieczka członków Związku Hallerczyków.

Program i warunki uczestnictwa w wycieczce są następujące: Zbiórka uczestników wycieczki w Gdyni dnia 3 lipca r. b.

Wyjazd z Gdyni dn. 3 lipca r. b. okretem „Vrgini” do portu francuskiego, skąd pociągiem do Cassel na uroczystości odsłonięcia pomnika Marszałka Focha.

Z Cassel pociągiem do Reims, gdzie wycieczka zwiedzi odzinki frontu, na których walczyli hallerczycy.

W Reims odbędzie się zebrań delegatów VI Zjazdu Walnego Związku Hallerczyków.

Z Reims uczestnicy wycieczki wyjadą do Paryża na uroczystości Święta narodowo - wojskowego Francji.

Wyjazd z Paryża do Havru nastąpi w dniu 16 lipca r. b. Z Havru wyjadą okretem do Polski.

Wycieczka trwać będzie zasadniczo 18 dni. Uczestnicy wycieczki, którzy chcieliby we Francji zabawić dłużej będą mogli tam pozostać.

Z wycieczki korzystać mogą członkowie Związku Hallerczyków również i panie.

Wszystcy uczestnicy wycieczki zostaną zaopatrzeni w legitymacje polsko-francuskie z fotografiami

przez Zarząd Chorągwi. Fotografje do legitymacji należy złożyć Zarządowi Chorągwi do dn. 15 czerwca r. b.

Po za temi legitymacjami muszą zaopatrzyć się w paszport zagraniczny (ulgowy za opłatą 20 zł.). Wykaz uczestników wycieczki zostanie w tym celu przesłany do Ministerstwa Skarbu.

Dokładna data i miejsce zbiórki uczestników wycieczki w Gdyni zostanie podana osobno.

Pożądanem jest, aby uczestnicy wycieczki, b. żołnierze Armji gen. Hallera byli w mundurach błękitnych.

Do dnia 15 maja r. b. należy przesać lub złożyć Zarządowi Chorągwi Wileńskiej zgłoszenie o udziale w wycieczce.

Do dnia 15 maja r. b. każdy uczestnik wycieczki winien wpłacić Zarządowi Chorągwi kwotę 25 zł. na koszta administracyjne i wyjazd kwatremistrza.

Do dnia 3 czerwca r. b. do Zarządu Chorągwi należy wpłacić po 250 zł. od każdego uczestnika wycieczki jako zaliczkę na zakup biletów okrętowych i kolejowych.

W Gdyni przed odjazdem okrętu każdy uczestnik wycieczki złoży dalsze 200 zł. na ręce kierownika wycieczki na bilety drogi powrotnej i na koszta utrzymania we Francji.

Do dnia 3 czerwca r. b. należy również wpłacić do Zarządu Chorągwi ewt. nadwyżkę w kwocie 100 zł. za przejazd kl. 2.

Bilety kolejowe z miejsca zamieszkania do Gdyni i z Gdyni do miejsca zamieszkania ponoszą uczestnicy wycieczki, przyczem spodziewana jest zniżka 50%.

Sekretariat Chorągwi Wileńskiej Związku Hallerczyków (Wilno ul. Uniwersytecka 1, m. 1) przyjmuje zapisy na uczestników wycieczki do dnia 9 maja codziennie w godz. 3-5.

Kronika policyjna.

Ulica Szklana chwilowo tryumfuje. Jedyny w Wilnie chrześcijański sklep dodatków szewskich a ostatnio i skór, mieszczący się na ul. Szklanej pośród ciemnych handlowych żydowskich, został okradziony przedwczoraj w nocy.

Niewykryci sprawcy dostali się do składu i wywieśli wszystkie towary. (s)

Sport.

Finałowe walki w cyrku. Sztekker pokonał Prohaskę. Pierwszą parę tworzył tajemniczy zapasnik ukrywający się pod czarną maską i Niemiec Willing Już w 4 min. Willing został pokonany.

W decydującem spotkaniu siał się Bryła z Poschofem. Walka po 35 min. zakończyła się wypadkiem Bryły. Rzuceno przez Poschofa w dwuczęści sobie rękę i przesił o przewanie walki i dokonanie jej w innym dniu. Publiczność, u której Górnosiłak cieszy się dużą sympatią, głośno poparła jego prośbę.

Wcześniej zakończyło spotkanie Sztekkera z Prohaską.

Prohaska z początku panował nad swym brutalnym duchem. W miarę walki zapomniał się jednak, tak iż dwukrotnie otrzymał ostrzeżenie. Ciągłem rzutów starał się przytoczyć zwinnego przeciwnika. Mistrz Polski nie tracił jednak zapatu, w 22 min. w chwili, gdy Prohaska zaczął go okładać, Sztekker zastosował „souplesse” rzucając, wibrację grzmotu okłasków, Prohaskę na obrę łopki.

Diż w piątek, walczą: Maska — Poschof, Ferestanoff — Willing, Sztekker — Pinecki i decydująca Bryła — Prohaska.

Teatr, sztuka i muzyka.

„REDUTA” na Populance. Jutro i pojutrze odbędzie się tylko dwa występy Rewji Warszawskiej w składzie 20 osób z udziałem sławnego baletu Anny Zabojkinej, znakomitej zjawy muzycznej Arabelli Filds, zwanej „czarną Mistinguette”, Heleny Kamińskiej, artystki „Porskiego Oka”, Józefa Rede i Tadeusza Wolowskiego.

TEATR POLSKI (sala „Lutnia”). Dzisiejsza premiera „Zmianki” sezonu zimowego). Diż po raz pierwszy grana będzie niezmiernie wesoła komedia spółki wiedeńskiej L. Hirsfelda i P. Franke „Mamusia”.

„Mamusia” będzie ostatnią premierą sezonu zimowego Teatru Polskiego.

Zaczarowana Królewna. Na żądanie publiczności zostanie powtórzona po raz 3-ci i ostatni w niedzielę dnia 13-go maja b. r. o godz. 12 w południe w Sali Miejskiej barwna baśń sceniczna w 5-ciu a tach Dr. Ota, uromatowana licznymi fałkami p. t. „Zaczarowana Królewna”. Dochoć z przedstawienia przesłano na ubranie dla dzieci ze Schroniska im K. Zubowicza.

Bilety w cenie od 2 zł do 40 gr. są do nabycia w dniu przedstawienia w kasie Sali Miejskiej od godz. 10-tej.

POLSKIE RADJO WILNO.

Fala 435 mtr. Program na piątek dn. 11 maja 1928 r.

16,15—16,25: Komunikat Zw. Rewizyjnego Polsk. Spółdzielni Rolniczych. 16,25—16,50: Audycja dla dzieci. 16,50 — 17,15: „Stanisław Bohusz-Siestrzeciński — artysta i człowiek” odczyt wygłosi Jan Buhak.

17,10—17,45: Transmisja z Krakowa „Teatr jawajski-najdziwniejszy z teatrów”. 17,45—18,55: Audycja lit-racka: „Z chłopa król” zradjofonizowana komedia dwojska Piotra Baryki. Muzyka Tadeusza Szeligowskiego. Słowo wstępne wygłosi dyr. Tadeusz Polkowski. Wykonawcy: artyści Teatru Polskiego w Wilnie — Audycja transmitowana będzie do Warszawy i Krakowa.

19,00—19,25: Gazetka radjowa. 19,25—19,35: Sygnali czasu i rozmaitości. 19,35—20,00: „Skryzanka pocztowa” wygłosi Kierownik Programowy P. R. w Wilnie Witold Hulewicz. 20,15 — 22,00: Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej. 22,05: Komunikaty P. A. T.

nie wesoła komedia spółki wiedeńskiej L. Hirsfelda i P. Franke „Mamusia”. „Mamusia” będzie ostatnią premierą sezonu zimowego Teatru Polskiego. — Zaczarowana Królewna. Na żądanie publiczności zostanie powtórzona po raz 3-ci i ostatni w niedzielę dnia 13-go maja b. r. o godz. 12 w południe w Sali Miejskiej barwna baśń sceniczna w 5-ciu a tach Dr. Ota, uromatowana licznymi fałkami p. t. „Zaczarowana Królewna”. Dochoć z przedstawienia przesłano na ubranie dla dzieci ze Schroniska im K. Zubowicza. Bilety w cenie od 2 zł do 40 gr. są do nabycia w dniu przedstawienia w kasie Sali Miejskiej od godz. 10-tej.

POLSKIE RADJO WILNO.

Fala 435 mtr. Program na piątek dn. 11 maja 1928 r.

16,15—16,25: Komunikat Zw. Rewizyjnego Polsk. Spółdzielni Rolniczych. 16,25—16,50: Audycja dla dzieci. 16,50 — 17,15: „Stanisław Bohusz-Siestrzeciński — artysta i człowiek” odczyt wygłosi Jan Buhak.

17,10—17,45: Transmisja z Krakowa „Teatr jawajski-najdziwniejszy z teatrów”. 17,45—18,55: Audycja lit-racka: „Z chłopa król” zradjofonizowana komedia dwojska Piotra Baryki. Muzyka Tadeusza Szeligowskiego. Słowo wstępne wygłosi dyr. Tadeusz Polkowski. Wykonawcy: artyści Teatru Polskiego w Wilnie — Audycja transmitowana będzie do Warszawy i Krakowa.

19,00—19,25: Gazetka radjowa. 19,25—19,35: Sygnali czasu i rozmaitości. 19,35—20,00: „Skryzanka pocztowa” wygłosi Kierownik Programowy P. R. w Wilnie Witold Hulewicz. 20,15 — 22,00: Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonji Warszawskiej. 22,05: Komunikaty P. A. T.

Urzędowa Bibliografia Regionalna

z dnia 8 i 9 maja 1928 r. (Oprac. Uniw. B. ka Publ. w Wilnie).

[KOCHAŃSKI Wiktor ks.] Słowniczek ortograficzny wątpliwych pod względem pisowni wyrazów, ułożony według ostatnich uchwał Polskiej Akad. Umiejętności. Ułożył X. Wilno 1928. Polska Drukarnia. Nakł. „Lux”. 8° (118 x 82) S : 128.

OBRASZCZENIE k wiewięziem [w sprawie ofiar na rzecz dzieci rosyjskich; podpisał] Kulturo-Proswietlительna Slekija Wileńskiego Russkago Obszczastwa. Tip. I. Notiesia i S. Szwalicha. Wilna [19]28. Ulotka (248 x 174).

ODEZWA do społeczeństwa polskiego [w sprawie ofiar na rzecz dzieci rosyjskich; podpisał] Sekcja Kulturalna - Oświatowa Wileńskiego T-wa Rosyjskiego. Drukarnia Notiesia i Szwalicha, Wilno [19]28. Ulotka (248 x 174).

SHAW Bernard: Dyletant /An uns ciał Socialist/. Przetłóżył Wiktor Popławski. T. I. Warszawa, Biblioteka Greszowa (Nr. 616. Polska Drukarnia w Białymstoku) [1928] 8° (185 x 128) S : 192.

G I E L D A.

WARSZAWA, 10 V. (P.A.T.). Dolary 8,89—8,91—8,87. Holandia 359,71—360,61—358,81. Londyn 43,31—43,62—43,40. Nowy York 8,90—8,92—8,88. Paryż 35,09—35,18—35. Praga 26,415—26,48—26,35. Szwajcaria 171,81—172,24—171,38. Wiednia 125,435—125,745—125,125. Włochy 47,01—47,13—46,89

Papiery procentowe: Dolarowa 79—78—81. Lisy i oblig. B-ku Gosp. Kraj. Lisy B-ku Rolnego 94. 5% poz. konwersyjna 67,25, konwersyjna kolejowa 62, Dolarowa 85,50, 10% kolejowa 104. 4 1/2% lisy zast. ziem. 55,25. 5% warsz. 60. 8% warsz. 78,25—78,10—78,50.

Gazeta Wileńska

z dnia 10 maja 1928 r. Lisy zast. Wil. B. Ziem. 728. Akcje Wil. B-ku Ziemiak. 192—188—185. 5% Pożyczka Prem. ser. II 1926 r. 5 dol. — 80.

„Świat Kobięcy”.

Pod powyższym tytułem wyszła świeża nakładem Taw. Wyd. Błuszc książka zaszarytynie znanej autorki Marij Grossek-Koryckiej. Jest to właściwie szereg feljtonów, szereg migawek zdjęć fotograficznych, zawsze świetnie zaobserwowanych, niekiedy głęboko ujętych, jakkolwiek autorka przedewszystkiem celuje w drobiazgiach, zna psychologię zwłaszcza kobiecą wybornie, zanurza swój skalpel bezlitośnie, przytem prawie bez bólu, lekka, wprawna ręka, książkę czyta się jednym tchem, jak najciekawszy, sensacyjny romans. Jakkolwiek książka w całości utrzymana jest na wysokim poziomie moralnym, unika wszelkiej niezdrowej sensacji i drażnienia zmysłów — jeden zarzut z naszego punktu widzenia musimy jej uczynić: autorka, w tem co pisze nie jest katoliczką. Nie dotykamy oczywiście kwestji osobistej wyznania autorki — przypuszczamy nawet że było katolickie. Natomiast obojętności naszym jest stwierdzić, że w tem co napisała Marija Grossek-Korycka o świecie kobiecym i o mężczyźnie o wzajemnym stosunku tych dwóch tak różnych a przecie dla siebie przeznaczonych światów — brak jednej najważniejszej strony, brak rozważniom — fundamentu, którym jest duch katolicki. O ile by go autorka posiadała, nie szukała by zawyżonych i zawodnych rozwiązań tam, gdzie dla osoby wierzącej, katolickiej, wszystko jest jasne i proste, nie bliździła by po labiryntach, z których malutka, kilkogroszowa broszurka, nazwana „Katholizmem” jak niezawodna nitka Arjandyn wyprowadzi każdą kobietę na prostą i niezawodną drogę — drogą obojętności. Nie szukaliby dopiero w dalszej czy bliżej przyszłości rozwiązania różnych zagadnień, które bezapelacyjnie rozwiązane zostały przed blisko dwoma tysiącami lat. Nareszcie nie mówila by o wyzwoleniu kobiety z jarzma niewoli. Czy to dzięki jej własnym zasługom czy też i wspaniałomyślności mężczyzny, gdyż dzieła tego dokonał Kościół i jedynie ta wolność, która z Kościoła pochodzić swój bierze, jest prawdziwą w-nością i nie przetrada się w rozwydrzenie i samowolę. Nawet wtedy, gdy autorka z szacownym zapalem występuje w obronie świętości sakramentu małżeńskiego, w dowo-

deniach jej brakuje owej twardej, nieublaganej logiki katolickiej.

Pozatem dzieło M. Grossek-Koryckiej ma swą niezaprzeczoną wartość, jako bogaty, świetnie pod względem literackim ujęty materiał, jako szereg szkiców z natury, czyli, jak powiada sama autorka „zdjęć kodakiem”, doskonale podpatrzonych, a przenikających najgłębiej niekiedy zakamarki duszy niby jakimś tajemniczym promieniami „X”.

Kilka takich drobnych, feljtonowych migawek pozwolimy sobie poniżej przytoczyć.

J. o.

Proszę zwrócić uwagę, jak traktowanym jest w domu sublokator, a sublokaterka? Stolownik a stolowalniczka? — nauczyciel a nauczycielka?

Widziałam, jak gospodyni domu, wykwinna dama własnoręcznie froterowała posadzki swoim sublokatorom, gdy nie było służącej. Ale w tym semym domu sublokaterki, placące więcej niż mężczyźni, musiały sobie zawsze wszystko same robić, pozabawie wszelkiej obsługi.

Praczką przynosi panu bieliznę wypraną i pocerowaną — za te same pieniądze pani dostaje bieliznę wypraną, ale nie pocerowaną. Dlatego to mówi się, że z mężczyźnami jest spokój i cisza — a z kobietami kłótnia...

Zanim skończę z tym paragrafem, muszę jeszcze dla miłośnicy prawdy odwrócić medal i pokazać jego odwrotną stronę: jak się zachowują względem domu, w którym zamieszkał: sublokator i sublokaterka, pensjonarz a pensjonatka, nauczyciel a nauczycielka.

albo zawiązuje stosunki życzliwe. Pleść się z dziećmi, jeśli zachoruje kto w nocy, biegnie po doktora, pomaga przestawiać meble i t. d. Często odnajduje pokójku daje domowi wieczną trwałość przyjacielu.

Z kobietą? — nie widziałam takiego wypadku.

Zaczyna się często od gwałtownej sympatji, ale po paru tygodniach egzaltacja pęka, jak za nadto nadymanym pęcherz i wywiązuje się żywiołowo wzrastająca animozja. Jedna drugiej tyle nadokucza, że rozstawszy się potem, gdy się z deleka ujrzą na ulicy, przechodzą na drugi trotuar. Kobięcie jest zawsze daleko trudniej znaleźć mieszkanie. Bo nie chce jej do domu wpuszczać kobieta. Wszak ona wie, ta gospodyni domu, że mieszkanca będzie jej robić wszystkie te niezliczone — (excusez l'expression) świństwa, da jakich sama jest zdolna. Przedewszystkiem taka pani, zamieszkaawszy w cudzym domu, zaczyna od szepetów z służącą. Jeżeli to jest dobra służka, to ją odmówi, a przynajmniej zbuntuje, jak najblagocześnie agitator. Z niej też snuć będzie niewyczerpane tworzywo do plotek.

Gospodyni i mieszkanka będą sobie nawzajem przejmować listy — zwizytują raz przypadkiem niezamknięty pokój i przejrzą korespondencję. Jedna i druga, żyjąc razem, będą mieszkaly w szklance wody.

Wszystkie sekrety toaletowe i wszystkie sekrety alkowy małżeńskiej zaczęta spacerować po mieście. Uczucie, ledwie poczęte, o którym jeszcze nic niewie sam

człowiek, zostanie z duszy wywleczone za włosy na rynek, ku uciesze gawiedzi, choćby to było coś tak subtelnego jak romans kwiatów z

Liczne myśli o wychowaniu fizycznym młodzieży

Idea wychowania fizycznego w latach ostatnich coraz szerzej się rozlewa...

Na naszych pograniczach. Tajemniczy napad na granicy sowieckiej.

Ze Stolpów nam donoszą, że w pobliżu linii granicznej patrol chciał ich zatrzymać...

Aresztowanie wysłanników z Mińska.

W dniu onegdajszym w pograniczu polsko-sowieckim w rejonie Tumulowicz...

Dwóch żołnierzy sowieckich zbiegło z Rosji.

Nocy onegdajszej na odcinku polsko-sowieckim w rejonie W. Chuter w pobliżu szluka granicznego...

Wielkie pożary w powiecie lidzkim.

W ostatnim tygodniu w powiecie lidzkim, prócz większej ilości pożarów drobnych...

Pożar w Niemenczynie.

Przedwczoją o godz. 10 i pół wiecz. w Niemenczynie z niewyjaśnionych przyczyn wybuchł pożar...

Z KRAJU.

Z życia Dokszyć i okolicy.

Na historycznym szlaku Napoleona u źródeł Berezyny leży, odniekana bardzo ożywiona handlowo m. Dokszyce.

Wielkie pożary w powiecie lidzkim.

W ostatnim tygodniu w powiecie lidzkim, prócz większej ilości pożarów drobnych...

Wielkie pożary w powiecie lidzkim.

W ostatnim tygodniu w powiecie lidzkim, prócz większej ilości pożarów drobnych...

Wielkie pożary w powiecie lidzkim.

W ostatnim tygodniu w powiecie lidzkim, prócz większej ilości pożarów drobnych...

Wielkie pożary w powiecie lidzkim.

W ostatnim tygodniu w powiecie lidzkim, prócz większej ilości pożarów drobnych...

Wielkie pożary w powiecie lidzkim.

W ostatnim tygodniu w powiecie lidzkim, prócz większej ilości pożarów drobnych...

MIEJSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OSWIATOWY

„Dziewczęce lzy...” Dramat maledzińskiego serduszka w 8 aktach

„Kobieta bez zasłony” wzruszający erotyczny dramat w 12 aktach

„Masło kilo 580 D” 26 kwietnia zgubiony został portfel

„Kupię meble stylowe do gabinetu”

„Poszukujemy FOLWARKÓW od 15 ha z zabudowaniami

POLSKIE „WANDA” KINO ul. Wielka 30

Kino „Piccadilly” ul. Wielka 42

„Dziewczęce lzy...”

„Masło kilo 580 D”

„Kupię meble stylowe do gabinetu”

„Poszukujemy FOLWARKÓW od 15 ha z zabudowaniami

IDEAŁEM Materiału Budulcowego „HERAKLITH”

FORTEPIANY, PIANINA, i FISHARMONJE K. Dąbrowska

SLUCHAWKI nawet najbardziej zużyte doprowadza do idealnej czułości

LEKARZE Dr. Blumewicz Choroby weneryczne

Dr. Leon Ginsberg CHOROBY WENERYCZNE, SKORNE

Dr. KAPŁAN Choroby weneryczne i skórne

AKUSZERKI Akuszerka OKUSKO

Przyjmuję bieliznę, bieleznie, jak koldy i malterca

SPRZEDAŻ Za 1,500 dolarów sprzedamy zaraz domki

Poszukujemy FOLWARKÓW od 15 ha z zabudowaniami

LETNISKA. Letnisko 3 pokoje z kuchnią umeblowaną

Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie

DRUKARNIA I INTROLIGATORNIA „Dziennika Wileńskiego”

Dr. POPILSKI Choroby skórne i weneryczne

Poszukuję posady kucharki do jednej, lub 2 osób

SPRZEDAŻ Za 1,500 dolarów sprzedamy zaraz domki

LETNISKO w majtku w pow. Oszmiańskim, z całodziennym utrzymaniem